
BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

ANY V

Barcelona, maig de 1921

NÚM. 5

SUMARI

	Pàgs.		Pàgs.
Conferència de la Protectora a Malgrat.	61	Borges Blanques i sa Comarca . . .	69
Crònica de la Protectora:		Segon Concurs d'Herbaris i Mètodes	
Acords de la sessió del dia 12 abril. .	62	Escolars per l'Estudi de les Plantes i	
Concurs de Lectura i Escriptura catala-		la seva vida	71
nes i d'Història de Catalunya a Mataró.	67	Bibliografia	74
Concurs d'Ensenyança Catalana a les		Noves.	75

CONFERÈNCIA DE LA PROTECTORA A MALGRAT

La «Barretina Vermella» de Malgrat, entitat recreativa, una de les més importants de la costa i que pot servir d'espill amb la seva actuació cultural i netament catalana a mantes societats recreatives orfes de tot ideal, ha organitzat una sèrie de conferències, una de les quals era destinada a donar a conèixer l'obra salvadora de la nostra Associació.

Aquesta conferència anà a càrrec del doctor Josep Riera Puntí, membre de la Comissió de Foment de la Protectora, i fou escoltada per una nombrosa i atenta gernació.

El doctor Riera Puntí feu un breu resum de l'història de Catalunya definint el concepte de nació i demostrant el dret del poble català a la seva llibertat.

Explicà l'actuació de la Protectora palesant la força moral i material d'aquesta entitat que compta amb 5400 socis individuals i un centenar de socis col·lectius escampats per Catalunya i terres americanes, ço que representa desenes de milers de simpatitzants.

Remarcà com ha sollevat en creuada patriòtica cultural els nuclis catalans d'Amèrica; com els Ajuntaments adherits i Comissions Delegades en totes les poblacions importants de la terra i foranes treballen amb delit enfortint l'esperit català a l'infiltrar-li l'amor a l'escola catalana i captenint-lo de la seva importància bàsica per a l'esdevenidor de la nostra raça.

Proclamà la necessitat i la justícia de l'ensenyament català per a la nostra mainada. És un crim no de lesa pàtria solament, sinó de lesa humanitat, digué, l'imposar una llengua forana a l'escola, car priva l'infant i més tard l'home de l'instrument natural i necessari per a contribuir al progrés mundial.

Reclamà per als nens catalans totes les amors, tots els drets que escauen als infants de tots els pobles i fetejà amb paraula irada aquells qui pretenen convertir el nen català en pària i esclau imposant-li una llengua forana en l'escola, segona llar dels infants, menyspreant i bandejant la pròpia llur.

Recomanà als pares que a l'exigir per als seus fills l'ensenyament en català pensessin què farien els pares i nens castellans si nosaltres volguéssim imposar en les escoles llurs l'ús exclusiu del català.

Demana a tots petits i grans, rics i pobres, menestrals i pagesos, la cooperació moral i material a l'obra de la Protectora, ja que aquesta pastarà una nova generació conscient i fèrvida, amarada d'ideal i de justícia de la qual sorgirà l'heroi que recollint la bandera bruta de sang i roja de vergonya que caigué de mans de Rafel de Casanova ferit de mort, l'enlairarà volguda i respectada per damunt de la nostra llibertat reconquerida.

Sorollosos aplaudiments palesaren l'entusiasme dels oients i el senyor Fontrodona de la Directiva clogué l'acte anunciant un nou cicle de conferències per a l'hivern vinent.

Al acabar i en animada conversa entre oients i conferenciant es féu formal promesa de tenir bentost una nova delegació de la Protectora a Malgrat.

CRÒNICA DE LA PROTECTORA

MES D'ABRIL

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL DIA 12

A proposta de la presidència s'acorda transmetre al President de l'Associació senyor En Manuel Folguera i Duran, la més efusiva felicitació del Consell amb motiu del discurs sobre «La llengua en l'Escola» que llegí en la Festa inaugural de la «Societat Barcelonina d'Amics de l'Instrucció».

Es agrait efusivament un important donatiu concedit pel soci protector En Rafael Morató i Senesteva.

Són presentats i acceptats els socis següents: «Magnífic Consell Municipal», de *Sarrià*; «Orfeó Sarrianenc», Orfeó de *Sans*; «Grop de Declamació del Ateneu Democràtic Regionalista», del *Poble Nou*; i «Centre Nacionalista Català», de *Nova-York*; i com a individuals: Teresa Losilla i Capdevila, Enriqueta Gibert d'Hostench, Emilia Jornet i Magín, Teresa Cadenet i Bos, Concepció Castells i Batlle, Angela Castells de Grau, Eugènia Balitó Alsina, Concepció Capellán de Redovari, Antònia Casanovas Vilabella, Maria de las Neus Llopis de España, Judith Bach, Guillem Radriguez i Puig, Ramon Navarro, Narcís Jordi Segon, Ramon Artigues i Sirés, Josep Carulla i Llovet, Joan Bilurbina, Pau Figueras, Joan Martínez, Francesc de A. Sauquet, Joaquim Bernat, Jaume Porta i Melcior, Josep Pedrosa, Toni Ferrer, Francesc P. Estrany Alcaraz, Pau Costa i Dalmau, Vicens Pitè, Francesc F. Lluellas, Alexandre Vila i Capdevila, Francesc X. Bach, Josep Sorribes i Soler, Jaume Munné, Josep Cuadras i Comas, Joan Vallès i Fargas, Joan Matarrodona i Cabré, Joan M. Carril i Monasterio, Joan Tomàs i Farré, Manuel Carretero, Alfons Rodríguez, i Josep Bartoli, de *Barcelona*; Eulàlia Soler i Carreras, Enriqueta Coral i Arimon, Caterina Dòmini Boladeras, Maria Teresa Daunas i Trilla, Josep Homs i Codina, Pau Marsal, Joan Marsal, Josep Coral i Arimon, Lluís Grau, i Emili Bossa i Cantí, del *Poble Nou*; Carme Karr de Lasarte, Mercè Vila Raventós, Lluís Puig i Barella, Josep Recasens i Mitjavila, Josep M. Batlle, Josep M. Canyameres, Xavier Estivill, i Antoni Juanet i Camps, de *Sarrià*; Francesc Yrla i Bosch, Josep Berga i Boada, Julià Bohigues, Marian Vinyas, Antoni Montañola, Santiago Marill i Forns, Juli Garreta i Arboix, Joan Sabater i Casanovas, i Sants Boada, de *Sant Feliu de Guíxols*; Manuel Martínez de Huete, Ricard Casademont, Pere Recolons, Modest Barceló, Frederic Verné, Francesc Falivene, i Emili Cortina, de *Llagostera*; Ismael Adell, Albert Oliart i Llach, Ramon Morral, i Josep Padrós i Fontanals, de *Terrassa*; Josep Iñiesta i Sauri, Martí Puig i Ros, Joaquim Franch i Dalmau, i Maurici Garcia i Dorca, de *Banyoles*; Maria Rossell i Vilà, Josep Palau i Campderrós, i Joan March i Pau, de *Borges Blanques*; Francisco Riera i Torrent, de *Figueres*; Francesc Casellas, i Narcís Vilanova, de *Girona*; Enriqueta Cugat i Juncosa, de *Marsà*; Dolors Vilet i Manau, Carme Simó de Casassas, Enric Casassas i Cantó, Josep Muset i Ferrer, Prev., Antoni Olivé i Sallarés i Joan Creus i Galceran, de *Sabadell*; Albert Tries, de *Tossa de Mar*; Ricard Sans, de *Vilafranca del Penedès*; Maria Libis de Vila, Joan Homs i Cerrito, Fra Ramon Salgot, de *Buenos Aires*.

Havent-hi ja a Borges Blanques, Llagostera i Sant Feliu de Guíxols, nombre suficient de socis per a constituir les Comissions Delegades respectives, el Consell Directiu acorda delegar la Joventut Catalanista i Centre Demòcrata Republicà, socis Col·lectius de Borges Blanques; el Centre Regionalista i N'Abelard Fàbrega, de Llagostera; i els senyors En Josep Roca i Roca, i En Agustí Casas i Vinyas, socis més antics de Sant Feliu de Guíxols, perquè una

vegada posats d'acord convoquin els altres socis de les respectives poblacions, amb l'objecte de deixar constituïdes les respectives Comissions Delegades, i elegir les seves Junes.

La Comissió Tècnica comunica el seu parer favorable a l'augment de la subvenció que es venia concedint a l'Escola Catalana del Districte III de Terrassa, en virtut de l'informe de l'Assessor Tècnic, acordant el Consell la conformitat i per tant augmentar-li la subvenció fins a 50 pessetes mensuals.

La Comissió Editorial comunica que en virtut de les explicacions donades pel senyor En Manuel de Montoliu, va acordà editar la seva obra «Història Crítica de la Literatura Catalana Moderna» en dos volums, i demanar preus per a la seva impressió a diverses impremtes de la nostra ciutat. També comunica que s'ha posat a la venda el Mapa mut de Catalunya per a ús de les escoles catalanes al preu de 0'10 ptes. la fulla.

La Comissió de Dames comunica que ha quedat constituïda de la següent forma:

Presidenta, Francesca Bonnemaison, Vda. Verdager; Vice-presidenta, Maria Parellada de Ferrer-Vidal; Vocals, Maria Domènech de Cañellas, Maria Baldó de Torres, Gloria Bulbena de Salas, Maria Guarro i Casas; Secretària, Enriqueta Sèculi i Casas.

La Comissió Delegada de Bellcaire comunica que organitzada per ella ha tingut lloc en aquella població una conferència sobre el tema «La família i l'Escola en l'obra de l'Educació» a càrrec del P. Joan Roig, Escolapi; la de Lleyda envia una quantitat a compte de quotes.

La Comissió Delegada de Figueres, comunica que ha estat reelegida la seva Junta i la de Terrassa que per a formar part del seu Consell han estat elegits: President, Emili Badiella i Ribas; Tresorer, Francesc Aurell i Petit; Secretari, Francesc Verdera.

Amb aquest motiu s'acorda la ratificació d'aquests nomenaments.

La Comissió Delegada de l'Assumpció (Paraguai) presenta el seu President efectiu En Pere Marés, i comunica que amb motiu de la renúncia del Secretari, se l'ha substituït pel senyor En Santiago Puig i Bonet i que durant l'allunyament del seu President efectiu s'ha anomenat el senyor N'Enric Clarí perquè faci interinament les seves funcions. S'acorda la corresponent ratificació i la satisfacció per la visita del senyor Marés.

La Comissió Delegada de Santiago de Cuba, comunica que juntament amb «Catalunya» Grop Nacionalista Radical, han treballat per la major èxit de la subscripció oberta per a recollir cabals per a la Bandera que els catalans d'Amèrica han d'oferir a la Mancomunitat de Catalunya, i que promptament enviaran la quantitat recollida.

La de Buenos Aires dona instruccions per a la venda del llibre d'En Jeroni Zanné «Aiguaforts i Aigües vessants», acusa rebut de llibres, dona compte

que han estat reelegits per als càrrecs de President i Tresorer, els senyors En Joan B. Llonch i E. Vila i Vallés, i que ha estat elegit per al càrrec de Comptador el senyor En Conrad M. Balaguer, el qual nomenament és ratificat. Envien llista d'altres i baixes i remeten una quantitat perquè sigui abonada al seu compte.

Tenint en compte la petició feta per l'Orfeó de Sans, se li han enviat sis punts d'Història de Catalunya perquè li serveixin de base en el VIII Concurs de Lectura, Escriptura i Història de Catalunya que s'ha de celebrar el dia 5 del mes de maig. Alhora accedint als seus desigs s'ha nomenat el Jurat que ha d'actuar en dit Concurs.

Atenent a la petició feta per la Directora de l'Escola Normal de Mestres-ses, de Lléyda, es concedeix un Mapa de les terres de llengua catalana per a la Càtedra de Gramàtica Catalana d'aquella Normal.

Es reben comunicacions, de l'Escola del Sindicat Agrícola de Pla de Cabra, agraint la remesa d'un Mapa de les terres de llengua catalana; de la Cultura Musical Popular agraint l'acord de la concessió de subvenció; de l'Institut Feminal convidant a la Festa de Santa Eulàlia que es celebrarà el dia 14 d'abril en el Colisseu Pompeya; de la Directora de l'Escola Nacional del carrer Mallorca, 408, donya Maria Baldó de Torres, convidant a una conferència que es va donar a la dita Escola; de les Escoles de la Sagrada Família del Poble Nou i de les del Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia, en demanda de subvenció, les quals peticions passen a la Comissió Tècnica; de l'Escola Mossèn Cinto convocant a una reunió de obligacionistes, a la qual va assistir-hi el membre de la Comissió de Foment, senyor En Ramon Forn, i altra comunicació demanant que li presti una quantitat important, acordant-se sobre aquest punt, no poder accedir-hi tenint en compte que s'aparta de l'actuació ordinària de la nostra Associació, i que sense acord del Consell General, el Consell Directiu no s'atreveix a pendre cap acord; de l'Ateneu Democràcia del Districte VII i Escola Catalana del carrer de Montcada, referent a l'inspecció mèdica de les Escoles.

Es reben comunicacions, del Ajuntament de Barcelona, comunicant l'acord de destinar 500 pessetes per a l'adquisició d'una llotja en la II Festa de Cultura Catalana celebrada en el Teatre Tívoli; de les Directores de les Biblioteques Populars de Canet de Mar, Borges Blanques i Vendrell agraint la remesa del Mapa de terres de llengua catalana; del Centre Moral Instructiu de Gràcia convidant a una reunió per a tractar de la publicació dels articles d'En Rucabado, a la qual va assistir el membre de la Comissió de Foment En Ramon Forn; de Nostra Parla invitant a una altra reunió a la qual va assistir el President de la Comissió de Foment En Josep Rodergas i Calmell, el qual manifesta que l'objecte era celebrar una Festa commemorant el Corpus de Sang, havent fet constar que essent un acte polític la Protectora no hi podia col·laborar; però si es donaven conferències sobre el citat fet històric hi pendria part amb entusias-

me; de la Societat de les Nacions convidant a una de les seves sessions; del Club Muntanyenc i del Centre Català, de Mendoza, comunicant les seves noves Junes; de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter, de Santa Coloma de Gramanet convidant a una Festa; del Secretari d'Ensenyament Tècnic i Professional del Consell de Pedagogia demanant la inserció d'un Cartell; del Grop Nacionalista Radical «Catalunya» de Santiago de Cuba; del Centre Català, de Mendoza, i del Centre Nacionalista Català de Nova York, comunicant noves sobre la subscripció oberta per a oferir una Bandera a la Mancomunitat de Catalunya; del Casal Català, de Buenos Aires, agraïnt les paraules d'una darrera carta nostra i manifestant que el premi que es concedirà als Jocs Florals d'aquella Delegació a nom de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana serà honorífic, acompanyat d'un objecte de valor que sufragaran els membres del Consell d'aquella entitat.

Altres comunicacions: de D. Enric Bayerri, de Tortosa, demanant un Mapa de terres de llengua catalana per a poder donar-ne compte en el Diari de Tortosa, que és concedit; d'En Manuel Gelabert, de Banyoles enviant propostes; d'En Joan Noguera i Solé, acompanyant un exemplar del llibre «La Sardana en el escenari» que és agraït; d'En Ramon Nualart i Palet, agraïnt el condol que se li va enviar amb motiu de la mort de la seva mare (Q. E. P. D.); dels Diputats a les Corts de Madrid, En Ramon Vilaplana, N'August Pi i Sunyer, En Francesc Maristany, En Joan Ventosa i Calvell i En Francesc Cambó, agraïnt els tres primers la felicitació que se'ls va dirigir quan van ésser elegits Diputats, i els dos darrers la remesa d'un Mapa de terres de llengua catalana, que se'ls féu per encàrrec del doctor Aleu; d'En D. Daniel, de la Joventut Catalanista de Lleyda, demanant que s'hi vagi a donar una conferència, la qual petició passa a la Comissió de Foment; del doctor Aleu parlant sobre diversos assumptes que fan referència a la Bandera de la Mancomunitat; d'En Joan M. Guasch, declinant l'oferta que se l'hi havia fet de fer la Biografia de Mossèn Cinto; dels senyors N'Antoni Rovira i Virgili; Joan Estelrich, Carles Cardó i Ferran Valls i Taberner, donant compte dels treballs que la nostra Associació els té encarregats.

Sobre una consulta de la senyora Na Rosa Sensat de Ferrer, s'acorda autoritzar a la dita senyora perquè pugui publicar en llengua castellana el llibre de «Ciències aplicades a la vida domèstica» l'original del qual ens té remès.

La senyora Na Francisca Bonnemaison, vídua de Verdaguer, dona compte d'unes gestions que ha efectuat per a aconseguir la catalanització d'unes escoles confessionals, demanant autorització per prosseguir-les, que li és conferida.

Es dona compte del resultat obtingut en la II Festa de Cultura Catalana, acordant-se regreïar tots els que hi cooperaren.

Es presentat el Missatge als Catalans d'Amèrica, ja imprès, el qual ha estat enviat al seu destí. S'acorda felicitar el senyor En J. Oller Esteve per la publicació en català d'uns «Apunts de Teoria de Teixits».

Finalment es reben: Cartells del Concurs de Música Catalana, de l'Orfeo de Sans; Programa de Conferències del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; Memòria del Banc de Catalunya; invitacions per unes conferències en el Ateneu Enciclopèdic Popular; per a la inauguració de les Escoles Municipals de Cecs, Sords-Muts i Deficients; i per a una Exposició del Círcol de Sant Lluç; un exemplar del periòdic infantil «La Poncella», de Rubí; i un Manifest de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, sobre la Higiene de la Ciutat.

CONCURS DE LECTURA I ESCRIPTURA CATALANES I D'HISTORIA DE CATALUNYA A MATARÓ

CARTELL

En els moments que vivim, d'intensa afirmació de totes les valors espirituals arreu de Catalunya, nosaltres, mataronins entusiastes, no hem de permetre que nostra ciutat per més temps deixi de col·laborar a l'obra cultural de catalanització empresa per la Protectora de l'Ensenyança Catalana, de Barcelona; per tant, els sotscrits, en representació de la Comissió Delegada de Mataró de l'abans dita entitat, amb la protecció del nostre Excel·lentíssim Ajuntament i amb l'adhesió de totes les societats representatives de la política, culturals i recreatives de Mataró, hem organitzat un *Concurs de Lectura i Escriptura Catalanes i d'Història de Catalunya*, sots les bases a continuació estampades.

Per l'alta transcendència que per a nostra Pàtria pressuposa aquesta manifestació de cultura, esperem que tots—absolutament tots—, els bons conciutadans, ens avaloraran amb el seu concurs testimoniant els alts dons de civilitat, i així fent-ho honorarem Catalunya i el seu ja gloriós desvetllament de caracterització intel·lectual.

BASES

- 1.ª Els exercicis de prova seran públics i dintre el mes de juliol, la data del qual anunciarem oportunament.
- 2.ª L'exercici de Lectura Catalana consistirà a llegir en alta veu un fragment d'una obra facilitada en aquell acte pel Jurat. Els concursants de Lectura formaran dues Seccions: la primera comprendrà els nois i noies que no passin de deu anys; i la segona, els nois i noies majors d'aquesta edat.
- 3.^a L'exercici d'Escriptura Catalana consistirà a escriure al dictat,

seguint les Normes Ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans, un fragment o unes frases escollides en aquell acte pel Jurat. Els escrits dels concursants, l'edat dels quals ha d'ésser d'onze anys o més, seran qualificats atenent al nombre d'errades d'ortografia que continguin, essent condició precisa per a obtenir el premi extraordinari d'Escriptura haver escrit *sense cap errada* les frases dictades pel Jurat als concursants.

4.ª L'exercici d'Història de Catalunya consistirà a respondre a les preguntes que farà el Jurat als concursants a la lliure elecció d'aquest.

5.ª Sols seran admesos al Concurs els nois i noies que assisteixin a les Escoles d'aquesta ciutat.

6.ª L'inscripció deurà fer-la el mateix interessat per tot el mes de Maig propvinent per conducte del Professor o Professora de l'Escola respectiva, al Secretari de la Comissió Organitzadora («Foment de la Sardana», Riera).

7.ª Es concediran els següents premis en metàl·lic:

LECTURA CATALANA

Primera Secció. — Primer premi, 40 pessetes; segon, 30; tercer, 25; quart, 20; quint, 15.

Segona Secció. — Primer premi, 50 pessetes; segon, 40; tercer, 30; quart, 25; quint, 20.

ESCRITURA CATALANA

Premi extraordinari, 150 pessetes; primer premi, 50; segon, 30; tercer, 20; quart, 15; quint, 10.

HISTÒRIA DE CATALUNYA

Primer premi, 50 pessetes; segon, 40; tercer, 30; quart, 20; quint, 10.

8.ª Els premis en metàl·lic aniran acompanyats d'un diploma justificatiu.

9.ª Al Professor o Professora dels alumnes que obtinguin premi, se'ls farà també remesa d'un diploma que acrediti aquesta distinció.

10.ª Els concursants que no obtinguin premi, rebran un present en llibres o altres objectes com a record del Concurs.

Oportunament es donarà a conèixer el Tribunal que deurà actuar en el Concurs, Tribunal que serà en son dia nomenat per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i el veredicta del qual serà inapel·lable.

En anunciar el present Concurs, esperem molt del patriotisme dels Professors i de la bona voluntat de la joventut que hi pendrà part. Uns i altres no oblidaran pas aquestes sacramentals paraules del Dant: *Vergonya eterna als que, despreciant llur idioma, elegien el dels altres.*

Mataró, 30 d'abril de 1920.

Per la Delegació de Mataró de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana: Josep Cabot, Josepa Bartomeu, Josep Montserrat Cuadrada, Martí Fradera, Gaspar Duran, Josep Monclús, Joan Gual i Josep Vilardell.

CONCURS D'ENSENYANÇA CATALANA A LES BORGES BLANQUES I SA COMARCA

La Comissió Delegada de Lleyda de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, d'acord amb els entusiastes elements que en breu constituïran la Delegada de Borges, comptant amb la cooperació de l'Ajuntament d'aquesta última ciutat i el de les entitats «Centre Demòcrata Republicà», «Centre Jaumí», «Foment Borgenc», «Joventut Catalanista», «Sindicat Agrícola» i «Sindical Pla d'Urgell» de la mateixa, unides pel desig de contribuir a la celebració d'un acte de veritable cultura, organitza un Concurs d'Ensenyança Catalana, als nois i noies de Borges Blanques i sa comarca, (sense excloure els d'altres encontrades de Catalunya o fora d'ella) el qual tindrà lloc en la mateixa ciutat de Borges, a les 11 (puntualment), del dia 29 de juny pròxim, festivitat de Sant Pere.

Dit Concurs se regirà per les següents bases:

I.—Els exercicis seran públics i en nombre de dos: un oral i altre escrit, en el saló d'actes de la Biblioteca Popular de Borges Blanques.

II.—Entre els inscrits s'establiran dues seccions per a nois i altres dues per a noies. En la primera de cada sexe, s'hi compendran els nois o noies la edat dels quals no arribi als onze anys; i en la segona, els nois o noies la edat dels quals no sigui major de setze anys.

III.—L'exercici oral constarà de dues parts:

a) Llegir en alta veu una composició curta o bé un fragment de les obres cabdals de la literatura moderna nostrada. Per aquest se recomanen les antologies pròpies per a infants, publicades per En Busquets i Punset, Fayós, Mn. Pla i Rovira i Virgili.

b) Respondre a les preguntes que faci el Tribunal sobre nocions elemental d'Història de Catalunya, des de la formació de la nostra nacionalitat en temps dels primers Comtes fins al Parlament de Casp. Es poden consultar per aquesta part els compendis de Mossèn Norbert Font i Sagué, Antoni Bori i Fontestà, Joan Oliva i Rafel Monjo.

IV.—L'exercici escrit, que serà simultani per a tots els concursants de cada Secció, consistirà a escriure al dictat un fragment escollit de les antologies abans dites, amb el fi d'apreciar els coneixements ortogràfics dels nois i noies, en consonància amb l'edat dels inscrits.

V.—Per a la classificació i consegüent proposta de premis, el Tribunal haurà de tenir en compte el mèrit que resulti dels dos exercicis anteriors judicats en conjunt.

VI.—L'inscripció podrà fer-la el mateix interessat o bé el Professor de l'Escola a la qual assisteixi l'aspirant, per tot el dia 28 de juny, a la Secretaria de l'Ajuntament de Borges Blanques,

VII.—Els premis seran sis per a nois i altres sis per a noies, distribuïts en la següent forma:

Primera secció: Primer premi, 25 pessetes; segon premi, 15; tercer premi, 10.

Segona secció: Primer premi, 30 pessetes; segon premi, 20; tercer premi, 10.

VIII.—Al professor o Professora, els alumnes dels quals obtinguessin algun dels premis abans dits, se'ls farà remesa d'un diploma en el qual constarà la categoria del premi guanyat per llurs deixebles.

IX.—Als examinats que no obtinguin premis en metàl·lic, i segons el judici del Tribunal sien mereixedors de recompensa, se'ls farà remesa de llibres o altres presents com a record del Concurs.

X.—El Jurat podrà declarar desert qualsevol dels premis anunciats, però en aquest cas se distribuirà son import entre els concursants que a judici del propi Jurat en resultin mereixedors. Oportunament se donarà a conèixer el Tribunal que deurà judicar els exercicis, el qual estarà format de persones de reconeguda competència.

L'entitat iniciadora del Concurs i els elements protectors del mateix, abans esmentats, esperen del patriotisme i amor a la cultura dels Professors, entitats i particulars, que posaran especial interès a preparar nois i noies per assistir al Concurs, en la seguretat de contribuir a una obra de veritable cultura, com ho és un acte el fi del qual és que els nostres petits

entrin en possessió de la pròpia llengua i en el coneixement històric de la terra que els ha vist nàixer.

Magí Morera i Galícia, Pseident.—Jesús Sanz i Poch, Vice-president.
—Modest Solanes, Tresorer.—Josep Sol i Ballespi, Secretari.

Lleyda, abril de 1921.

SEGON CONCURS D'HERBARIS I MÈTODES ESCOLARS PER L'ESTUDI DE LES PLANTES I LA SEVA VIDA

PER A L'ANY 1922

En el Concurs d'Herbaris i Mètodes escolars per l'estudi de les plantes i la seva vida, celebrat durant la darrera Escola d'Estiu, malgrat la premura de temps de la seva convocatòria, foren tan interessants les col·leccions aportades i tan notables els assaigs posats de manifest i es reberen tantes proves d'interès dels mestres que per manca de temps no pogueren concórrer, que la «Junta de Ciències Naturals» i el «Consell de Pedagogia» haurien cregut mancar al seu deure si no donaven ocasió al Magisteri català per a fer una manifestació esplèndida de la seva cultura i del seu entusiasme mitjançant la repetició del Concurs amb tot el marge de temps que exigeix la preparació de la tasca que en ell es demana.

D'altra banda, han cregut la «Junta de Ciències Naturals» i el «Consell de Pedagogia» que per les finalitats que es persegueixen en els Concursos d'Ensenyament primari de posar en relació els isolats que treballen en son recó de poble i de fomentar entre el Magisteri català correnties d'estudi i de relació científica no es podia trobar millor motiu que el de les Ciències Naturals. A part que cap estudi pot excitar la curiositat humana d'una manera tan universal i a l'abast i mesura de tothom, és indubtable que les Ciències Naturals representen el medi més adequat per donar a les iniciacions científiques aquella realitat sense la qual no són més que formulismes infecunds i per tant vénen a facilitar a mestres i alumnes dintre els límits del seu treball l'aportació de valors i documents a la ciència universal.

Per aquests motius el «Consell de Pedagogia» i la «Junta de Ciències Naturals» convoquen per a l'Escola d'Estiu de l'any 1922 el Segon Concurs d'Herbaris i Mètodes escolars per l'estudi de les plantes i la seva vida, que es regirà per les següents

BASES:

1.ª «El Consell de Pedagogia» i la «Junta de Ciències Naturals» obren entre els mestres primaris de Catalunya, oficials, de Patronat o Associació i particulars un *Concurs d'Herbaris i Mètodes escolars per l'estudi de les plantes i la seva vida*.

2.ª Es concediran dos ordres de premis: L'un de 1,000 pessetes, ofertes per la «Junta de Ciències Naturals», per a atendre el mèrit científic i tècnic en la presentació dels herbaris; l'altre, d'igual quantitat, oferta pel «Consell de Pedagogia», per a premiar l'encert pedagògic en la metodització de l'ensenyament de la botànica. Les dites quantitats podran ésser adjudicades com a premis únics de 1,000 pessetes cada un, o repartides en la forma que es cregui equitativa, sempre que hi hagi concursants dignes d'aitals distincions. Podran ésser també concedides les mencions que es considerin justes.

3.ª Per a concórrer al premi de caràcter tècnico-científic s'hauran de tenir en compte les següents condicions: *a)* Les col·leccions hauran de tenir en preferència caràcter local i ésser limitades per aquest primer concurs a Falgueres i Fanerògames; *b)* La preparació de les plantes haurà d'ésser acurada, i cada espècie vegetal haurà de dur totes les referències per la seva valoració científica, i si bé no s'exigeix l'exacta determinació sistemàtica, podrà ésser en canvi tinguda en compte per la qualificació de les col·leccions (vegeu nota al final); *c)* Les plantes hauran d'ésser convenientment preparades en paper blanc ordinari de 27 X 43, grandària dels que usa el *Museu de Ciències Naturals*, i podran ésser ordenades segons criteri del col·leccionista; *d)* No es considera indispensable que les preparacions siguin fetes absolutament pels alumnes, però sí que hagin sortit de la col·laboració de mestres i alumnes en les tasques escolars. El Jurat es reserva tots els drets per a fer sobre aquest i tots els altres punts del concurs aquelles averiguacions que consideri justificades; *e)* Cada col·lecció o herbari anirà acompanyat d'una memòria explicativa de les condicions de la regió estudiada i d'on procedeixen les plantes, especialment ço que pertoca a la topografia, geologia, clima, etc.

4.ª Per a la concessió del premi de caràcter pedagògic podran ésser tingudes en compte totes les condicions esmentades en l'article anterior, especialment en ço que s'esmenta en l'incís *d)*, però es considerarà condició indispensable la presentació d'un pla sistemàtic i raonat d'ensenyament de la botànica, essencialment a base d'observacions i experiments que hagin

estat realitzats a l'Escola. Aquest pla ha d'anar acompanyat de documents que poden ésser: a) fotografies, gràfics, dibuixos, mostres d'experiments o productes vegetals obtinguts en el desplegament del pla; b) fulles d'observacions dels alumnes; i necessàriament ha d'ésser complementat per una nota crítica del professor donant compte dels resultats o de les deficiències que hagi observat en els mitjans d'execució, en la disposició dels alumnes, famílies o ambient local, en les condicions naturals del país o bé en la mateixa concepció i sistematització del pla.

5.ª El Concurs tindrà lloc durant l'*Escola d'Estiu* de 1922, i s'instal·larà en els locals de la *Universitat Industrial*. Els mestres que vulguin pendre-hi part hauran de comunicar-ho per escrit a la *Secretaria d'Ensenyament primari i secundari del Consell de Pedagogia* (Urgell, 198), abans del 10 de juliol de 1922. El terme per l'admissió de treballs expirarà el dia últim de juliol del mateix any.

6.ª Les col·leccions premiades, o que hagin obtingut menció, quedaran propietat de la «Junta de Ciències Naturals» o del «Consell de Pedagogia». Així mateix quedaran propietat del «Consell de Pedagogia» els documents escrits o gràfics els quals podran ésser publicats per aquest.

7.ª Es formaran dos Jurats qualificadors, constituïts per membres del «Consell de Pedagogia» i de la «Junta de Ciències Naturals» o per les persones que aquests organismes designin. Sobre la publicació de veredicte i celebració d'actes es donaran les oportunes instruccions.

Barcelona, 15 d'abril de 1921.

NOTES.—1.ª Tots els mestres interessats en el Concurs poden acostar-se a les oficines del «Consell de Pedagogia» o de la «Junta de Ciències Naturals», on se'ls donarà indicació de textos i orientació general sobre material, utensilis i aparells. Consultar de bell antuvi l'opuscle *Instruccions per la recol·lecció, preparació i conservació de les plantes*, publicat per la «Junta de Ciències Naturals».

2.ª Per a judicar de la valor de la col·lecció de plantes, seran tinguts en compte per ordre d'importància:

a) La delimitació de la regió objecte d'estudi, que serà tant més perfecta, i, per tant, la col·lecció de plantes procedents d'ella de tanta més estima, com major sigui la seva unitat geogràfica; per exemple: una muntanya (Montsant, Montnegre, etc.), un tros de costa ben delimitat (Castelldefels, entre el massiu de Garraf i el Llobregat), una vall o conca qualsevulla (la Vall de Núria, la Vall d'Ager) o una de les velles comarques catalanes mentre corresponguin a una realitat geogràfica (La Selva, La Segarra, etcètera), etc.

- b) La preparació més o menys acurada dels exemplars presentats.
 - c) La major precisió i detall en ço que fa referència al lloc on ha estat collida cada planta: altitud sobre el nivell de la mar, condicions geològiques i geogràfico-botàniques (bosc, garrigues, herbeis, etcètera), etc., i època de recol·lecció.
 - d) El nombre d'espècies i varietats que contingui la col·lecció en relació amb l'extensió del terreny objecte d'estudi i independentment d'aquesta relativitat.
 - e) La més exacta determinació dels exemplars.
- 3.ª Els mestres que hagin obtingut un premi sencer en un tema determinat no podran guanyar-lo de bell nou fins a la celebració del quart Concurs del mateix tema. Pel concurs actual s'entén que els premis de la «Junta de Ciències Naturals» i del «Consell de Pedagogia» són a base de temes diferents.
- 4.ª Es fa present que en l'Escola d'Estiu de l'any actual hi haurà dues classes, una de Botànica general i una altra de Sistemàtica vegetal, que poden ésser d'auxili pels mestres interessats en el present concurs.

BIBLIOGRAFIA

LA HISTÒRIA UNIVERSAL, de Ferran Soldevila. — «Minerva». — Col·lecció popular de coneixements indispensables. Vol. XXXIV.

Resumir amb èxit en un fascicle de 30 pàgines el contingut essencial d'una disciplina és obra sempre difícil i reservada solament als que en posseeixen un domini perfecte; però la dificultat es multiplica quan es tracta de la Història Universal, matèria a bastament complexa, en la qual els aspectes essencials són de natura tan diversa que obliguen tot sovint al narrador a aturar-se i lligar els fets amb prolixes referències, per tal de fer aparèixer clara la significació del fets, o de situar-los dintre els temps, o de precisar les característiques d'un moment decisiu en la Vida de la Humanitat.

No més un esperit finament crític podia emprendre's aquesta obra en la qual Ferran Soldevila reïx completament. En aquest volum elementalíssim el llegidor atent segueix en totes les seves sinuositats la corba vigorosa que descriu la Humanitat en el seu camí, des de les èpoques més reculades que coneix la Història. Les característiques de cada època i la missió històrica de cada poble són perfectament definides, i així el volum interessa no solament com a obra de vulgarització sinó que constitueix alhora una iniciació i

una guia gairebé insubstituïble per als que vulguin donar-se a estudis més profunds d'aquesta captivadora disciplina.

Una sucinta nota bibliogràfica acaba de donar valor a aquest volum, que fa honor a la Col·lecció «Minerva».

P. R.

NOVES

COMISSIÓ DELEGADA. La Comissió Delegada de la Protectora a Sabadell ha quedat constituïda com segueix: president, Pere Martí Peydró; tresorer, Josep Custodio Serra; vocals, Emili Moragas Ramirez i Elies Dalmau, i secretari, Joan Ribera Bros.

EL CONCURS DE SANS. El mateix dijous dia cinc, tingué lloc a l'Orfeó de Sans el Concurs infantil de Lectura, Escriptura i Història de Catalunya que cada any celebra aquesta benemèrita entitat i que ja ha passat a ésser una institució.

L'afluència de concursants fou tan gran que hom hagué, de constituir dos Jurats per a la secció de Lectura; tot i funcionant-ne altres dos, un per l'Escriptura i altre per la Història.

Com cada any la tasca d'organitzar aquests jurats ha estat confiada a la Protectora.

Del repartiment de premis assenyalat pel dia 15 del corrent, ja en parlarem oportunament.

REPRESENTACIONS TEATRALS PER ALS INFANTS. L'Excm. Ajuntament de Barcelona ha començat a organitzar diverses representacions teatrals per als infants alumnes de les escoles de la ciutat.

La primera d'aquestes, tingué lloc una tarda de dijous del passat mes d'abril al Palau de Belles Arts i fou adreçada als alumnes de les escoles oficials. Els artistes de l'Escola catalana d'Art Dramàtic sota la direcció de l'Adrià Gual, posaren en escena «El malalt imaginari» de Molière. Veïem els infants interessar-se fortament en l'espectacle, malgrat la simplicitat de la presentació escènica, altrament molt seriosa i acurada. En els descansos, la banda municipal executà un programa de composicions d'aire popular català.

Creiem molt interessant aquesta obra que s'ha emprès la Corporació

Municipal de Barcelona i fóra de desitjar que aquestes representacions es reproduïssin d'una manera regular per tal que els infants en poguessin copsar tot el profit espiritual possible.

EL SUPLEMENT PEDAGÒGIC DE QUADERNS D'ESTUDI. Els Quaderns d'Estudi anuncien el desdoblament d'aquesta revista mitjançant l'aparició d'un Suplement pedagògic. Com creiem que interessarà als nostres llegidors copiem la notícia tal com apareix damunt les planes del darrer volum publicat.

«*El Suplement Pedagògic de Quaderns d'Estudi*. Així com acaba d'ésser estructurada aquesta publicació per l'esdevenidor, quedarà convertida a no trigar gaire en una revista d'un fort interès general. En aquest nou caràcter, *Quaderns d'Estudi* pot reeixir tan interessant com sempre, sinó més, a aquell sector més nombrós que ha vingut constituint la seva constant clientela: els mestres de les nostres escoles primàries. Mes al costat de l'instrument conreador de variades curiositats intel·lectuals, el professional de l'ensenyament necessita la revista tècnica pedagògica que li seggureixi procediments didàctics de major eficàcia. Però s'ha pensat en portar a un suplement especial a la matèria pedagògica que per la seva especialització i meticulositat no cap ja en una Revista general, de la qual, però, no seran exclosos els treballs sobre educació i pedagogia de més ampla concepció. D'una semblant separació de funcions, n'eixirà una major eficàcia d'ambdues publicacions.

»Juntament amb el pròxim número, apareixerà el *Suplement Pedagògic de Quaderns d'Estudi* el qual serà tramès gratuïtament a tots els mestres d'ensenyament primari, estudiants de pedagogia i altres persones relacionades amb l'escola primària que actualment figuren en les llistes de la publicació. En canvi, aquestes persones d'interessos pedagògics especialitzats se'ls discontinuarà la framesa de *Quaderns d'Estudi*. Si volen ésser-ne subscriptors hauran de formalitzar la demanda i satisfer l'import de l'abonament.»